

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
mentak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, március 8.

Sikeres előretörések az orosz hadszíntéren.

Budapest, március 7. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Karpiovkánál József Ferdinánd főherceg vezérezredes hadseregének osztagai az ellenséget egy elszáncolt állásából üzték ki és ott megvetették lábukat. Tarnopeltől északnyugatra egy osztrák-magyar portyázó különítmény az oroszokat egy egyezményes hosszúságú lövészárokból üzte el és betette az orosz állást. Ugyanezen a vidéken ép úgy, mint a Dnyeszter mellett és a besszarábiai határon is mindkét részből élénkebb volt a tűzéréség tevékenysége.

Olasz- és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan, nincs nevezetesebb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Fresne-t rohammal elfoglalták a németek.

Berlin, március 7. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Kisebb angol osztagokat, amelyek tegnap erős tűzérési előkészítés után Vermellestől északkeletre egészen árkaikba nyomultak előre, szurony-nyal vertük vissza. A Champagne-nakban Maison de Champagne-től keletre meglepő támadással visszafoglaltuk azon állásunkat, amelyben a franciák február tizenegyedikén megvetették lábukat. E közben két tisztet és százötven főnyi légénységet elfogtunk. Az Argonnokban La Chaledetől északkeletre nagyobb robbantással kapcsolatban valamivel előbbre toltuk állásunkat. A Maas területén a folyótól nyugatra megélénkült, attól keletre pedig közepes erejű maradt a tűzéréség tüzelése. Felderítő csapatok összeköttetésétől eltekintve, az ellenséggel közelharagra nem került sor. Ma reggel a Woewre vidékén rohammal elfoglaltuk Fresne falut. A helység nyugati szélén egyes házakban franciák még tartják magukat. Több mint

háromszáz foglyot vesztek. Egyik léghajónk éjjel bőségesen bombázta a bar le duc-i vasúti építményeket.

Keleti és Balkán hadszíntér:
A helyzet általánosságban változatlan. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Iskolák és kórházak.

Arad, március 7.

nyagolni és felületesen ellátni se.

A vakáció idején volt, amikor az iskolákból kivitték a padokat és vaságyakat tettek a helyükre. Az iskolák kapujába vörös keresztet lámpást tettek, elebe pedig katonai őrt. Amíg az első sebesültek be nem költöztek, hadgyakorlatféleként tetszett nekünk a dolog. A manővereken főhadiszállás lesz a község házából, vezérkari iroda a nagykorosmából, köztözhely a faluvégi csürről. Azóta a manővereket elfelejtettük és két év alatt majdnem felejtésbe ment, hogy a Reservespítálok és a Notreservespítálok valaha iskolák is voltak.

Ugy képzeltük, hogy amikor az iskolák épületeiről lekasztják a vörös keresztet lámpást, akkor szögkre kerülnek a háború fegyverei és a mi alatt a padok az iskolába visszaköltöznek, az alatt újra elfoglalja szállásait a béke. Ugy látszik, ez másként történik. A háború még tart és a közeli befejezésében nem lehet annyira reménykedni, mint a milyen nagyon szeretnők azt. Az iskolák azonban már visszakerik otthonaikat a kórházaktól.

Természetesen, ebben nincsen semmi szűkkeblőség a kórházakiránt és hiba lenne olyan formán mondan, hogy: fölmondanak a sebesülteknek. Senki sincs, aki több szeretetet, hálát, gyöngédséget érdemelne az államtól, a társadalomtól és egysektől, mint a háború szenvedője, olykor nyomorékja, vagy rokkant-jelöltje: a sebesült. De a sebesültekről való teljes és célszerű gondoskodásnak bizonyára módját lehet találni a nélkül, hogy az államnak másik fontos hivatása: az iskoláztatás ne szenvedjen. Az iskolák nevelik a jövő országot; azokat, akik a háború szenvedései által megszerzett új, fényes korszakot ki fogják használni, a kik az új fejlődés komoly feladataival meg kell, hogy birkózzanak. A háború után való időkre komoly, képzett, öntudatos generációt kell nevelni; a háború alatt az iskoláztatást nem szabad abban hagyni, de elha-

Azok a tapasztalatok egyébként, amelyek két esztendő alatt a sebesült ápolás terén tettek, azt teszik kíváncsossá, hogy ez lehetőleg minél inkább központosítva történjék. Nem célszerű, ha sok kórház egymástól messze eső helyen van és egy azon városban is a sok apró kiegészítő és pótkórház helyett a lehetőséghez képest arra kell törekedni, hogy kevés számú és nagy kórházak legyenek. Ez könnyebbé és gazdaságosabbá teszi a kórházi szükségletek beszerzését, egyszerűbbé az adminisztrációt, tökéletesebbé a kórházi felkészültséget és az ápolást. A társadalomnak és különösen a nőknek megbecsülhetetlen, önzetlen munkája is jobban érvényesülhet, több eredményt érhet el, ha azt nem terheli egy-egy kisebb kórház fenntartásának, vagy jobb ellátásának gondja, hanem egyesegyedikül az ápolónői hivatást, vagy hasonló feladatot tölt be.

A katonai kórházak okos koncentrációja a fővárosban és több vidéki városban eddig is több tartalék- és szükség-kórház megszüntetésére vezetett, a nélkül, hogy ez a nagy cél rovására ment volna. Istennek hála, harcaink már minden fronton kevesebb áldozattal járnak; a hosszú háború megtanította az egyes katonákat és a parancsnokokat is az emberanyag kímélésére, a céltalan vérpazarlás lehető kerülésére. Már ennek következtében is kisebb a sebesültek és betegek száma, mint a háború első időszakában. Mindezek bizonyára lehetővé fogják tenni, hogy a katonai érdekek és sebesülteink érdekeinek sérelme nélkül az iskolákat vissza lehet adni az iskoláknak. Babonából is meg kellene tenni. Talán akkor mégis hamarabb visszatér az az állapot, a mely a két esztendő előtti vakáció előtt volt: a béke régi, boldog állapota.

Amerikának nem üzlet a háború.

— Wilson békét akar. — Németország válaszjegyzéke. — A lisszaboni helyzet. —
— Távirati tudósítás. —

Genf—Berlin—Páris, március 7.

Genf. A francia kormánylapok Németország és az amerikai Unió viszálykodásának kiélesedését remélik. A L'Oeuvre ezzel ellentétben azt állítja meg, hogy ez a reménykedés oktalan és Wilson csak kortesfogásból adja a szigorú, mert Roosevelttel szemben növelni akarja kilitátását. A valóságban Wilson és az amerikai kereskedővilág eltökélték, hogy a békét minden áron fenntartják, mert háború esetén kénytelenek lennének ingyen szállítani a municiót a világhatalmaknak, holott jelenleg uszorahasznót húznak az üzletből.

Megérkezett Németország válaszjegyzéke.

Berlin. A Courant jelenti Rotterdamból: Az a postagözös, amely Németországnak a felfegyverzett hajók ügyében írt válaszjegyzéket vitte, megérkezett New-Yorkba. Wilson ma már birtokában van a jegyzéknek.

A Murray katasztrófája.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Amsterdamból: Hajózási körökben határozottan azt állítják, hogy a Humbert folyó torkolata előtt elsüllyesztett Murray angol torpedóromboló legénységéből huszonkettő vízbe fullt.

Új jegyzékváltás.

London. A Daily Telegraph azt az értesülést szerezte Washingtonban, hogy Wilson elnök új diplomáciai jegyzékváltásba kíván lépni a német birodalmi kormányval, de ki fogja kötni, hogy ha e diplomáciai tárgyalások ideje alatt német tengeraltjáró naszád által elsüllyesztett semleges hajón amerikai állampolgár életét vesztené, akkor az Egyesült Államok nyomban megszakítják a diplomáciai viszonyt Németországgal.

Akik háboruba akarják keverni Amerikát.

Berlin. A Wolff-ügynökség newyorki tudósítója szikratáviróval jelenti: Mandel republikánus képviselő a képviselőházban támadta a kormány külpolitikáját és követelte az ő javaslatának elfogadását, amelynek értelmében amerikai polgárokat figyelmeztetni kell és óvni kell attól, hogy felfegyverzett kereskedelmi hajókat igénybe vegyenek. Mandel kifejtette, hogy ha a viszonyokat ismerő olyant állít, hogy amerikai polgároknak joguk van harcba felszerelt és hadi területre menő hadihajókat igénybe venni és hogy azt a jogot nem szabad sem korlátozni, sem tagadni, úgy fel kell tennie, hogy aki ezt a nézetet vallja és ahhoz ragaszkodik, vagy a nemzetet becsület ellen tör, vagy pedig a nemzetet háboruba keverni igyekszik.

A buvárhajó-háborúról szóló legutóbbi részletek közlését a kabinet ülésén és Wilson és Lansing államtitkár külön konferencián

tárgyalták, de nem határoztak. Bevárják a Berlinben utban levő adatokat, valamint az angol admirálisnak a buvárhajók támadása tárgyában adott utasításairól szóló utban levő részleteket.

Az Evening Post jelenti: Wilson elnök megbeszélte a kabinettel azokat a különféle lehetőségeket, amelyek az új német emlékirat folyamán támadhatnak. Az általános felfogás, hogy amennyiben önkéntes nyilatkozat nem érkeznék, az Egyesült Államoknak kérdést kell intézni Angliához, igaz-e, hogy az angol kereskedelmi gőzösök azt a titkos utasítást kapták, hogy felfegyverzésüket támadólag használják buvárhajók ellen és hogy a német kormány által felhozott esetekben a fegyver használatáról szóló adatok megfelelnek-e a vonatkozó közléseknek?

Salandra a parlament feloszlatásával fenyegetőzik.

Erkezett éjjel 2 órakor

Zürich. Az elasz kamarában a belügyi államtitkár egy interpellációra kijelentette, hogy a hadifoglyokat köz- és magánmunkáknál díjazás mellett felhasználják. A hadügyminiszter, a pénz- és belügyminiszterek egy interpellációra válaszulva kijelentették, hogy a hadbavonultak családjait az eddigénél jobban nem segíyezhetik, mert nincs fedezetük.

Az elégedetlen szociálisták a hadisegélyezésre vonatkozólag határozati javaslatot nyújtottak be. Salandra javasolta, hogy ennek tárgyalását hat hónapra halasszák el.

Cicotti megjegyzi, hogy a legfőbb ideje, hogy a kamara felhagyjon farsangi komédiájával. A kormány helyzete egyre tűrhetetlenebb. A kamara csupán annyiban támogatja a kormányt, mint az akasztott embert a kötele. A támadások megölik a kormányt, csökkentik a kamara tekintélyét. A kormány nem felel meg a jelenlegi körülményeknek.

Salandra válaszában kijelenti, hogy decemberben bizalmi szavazást kért s a kamara nagy többséggel bizalmat szavazott, úgy látszik tulzott türelemből, vagy szánalomból, rossz szolgálatot téve az országnak. Azt hittem, hogy a kamara komolyan támogatja a kormányt. (Heves közbekiáltások.)

Salandra: Nem hiszem, hogy a kormány lemondásával használja az országnak. Ha ez így folytatódik, kényszerülve lenne a királynál a szükséges előterjesztéseket megtenni. (Közbekiáltások: Ne te nyegedőzzön a feloszlatással!)

Salandra a szóharok befejezését kéri, mert az árthat az országnak.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hír-lap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Nagy Napoleon — a mai Franciaországról.

(Párisban államcsiny készült.)

Távirati tudósítás.

Budapest, március 7.

A „Figaro” hasábjain hosszú idő után ismét a nagy Napoleon szavait hallhatják a szomorú párisiak, a nagy Napoleonét, akinek halálával sirba szállt a francia háborús politika „gloire”-ja. A Figaro ugyanis „Lettre de l'Empereur” cím alatt cikksorozatot közöl, amelyben a nagy császár teszi meg megjegyzéseit a köztársaság mai politikájáról. A Figaro Napoleonja ép úgy törődik a kis dolgokkal, mint a nagyokkal. Nyugtalanítja például, hogy a marseillei keresmárosok nem respektálják d'Amade tábornok záróra rendeletét. Hogy azonban a nagyobb dolgokra is áttérjünk, meglehetősen agresszívítással ír a császárra a francia külügyminiszterhez.

— Azt hallom — írja például egyik levelében — hogy a külföldi udvarokhoz ügyeink vitelére kis, végrehajító, vagy ironik kinézésű alakokat küldenek, akinek erre semmi hivattóságuk nincs. Ennek következtében ezek a legrosszabb véleményeket keltik, még mielőtt szájukat felnyitnák. Ez sehogysincs így helyén s nekem sok pénzembe is kerül. Van Franciaországban elég filozófus, tudós, vagy író, akinek világhíre van, jó külseje és megfelelő modora. Nem szabad, hogy Franciaországot ezekben az órákban az eddigiekhez hasonló alakok képviseljék a külföldi városokban. Változtasson ezen a rendszeren még akkor is, ha követségeink is előszeretettel viseltetnek ilyen alsóbbrendű alakok iránt, akikben nem kell rivalást tekinteni.

Feltehető, hogy a francia külügyi hivatal nem tette az ablakba a császárnak ezt a levelét. Az epigonok biztosan megértik, hogy a császár haragja a köztársaságnak bulgáriai — s talán még görögországi — képviselői ellen irányult.

De nem viselnék a császár levelei az individualitás bélyegét magukon, ha nem tartalmaznák Napoleon nagy politikájának egy-egy darabkáját. S itt érintjük azt a kérdést, hogy jutott hirtelen eszébe a nagy párisi lapnak a halott császárt megszólaltatni? Csendes vágy fogja el a francia kormány-politikát, csendes vágy egy erős férfi után, aki mint egykor Napoleon, képes holnap a „ma” összes jelszavaival végezni, az alkotmányt és törvényeket porrá zuzni, a nép forradalmát a felülről jövő felforgatással leküzdeni. Van abban valami a brumaire 18.-iki hangulatból, ha a császár a Figaro egyik levelében a mezőgazdasági munka szervezéséről a következőket írja:

„Nincs időnk erre vonatkozólag meghallgatni a törvényhozó testület te-
seségét. Dekretummal intézem el az ügyet”.

S ez a brumaire-i hangulat még jobban kiviláglik abból a kis levélkéből, a melyet a császár a menyeknek országából Aristide Briandhoz, a jelenlegi miniszterelnökhöz intéa. A levél így szól:

„Briand ur!

Azt hiszi, hogy nem látom, hogy milyen jó munkát végez az Ön politikája s hogy Ön ezt a politikát a lehető legnagyobb beletással vezeti? Ön nagy gyermek. Annak idején majd tanujelét adom Önnek és az Ön miniszteriumával szemben hálaírnak.”

E levélke sokat mond. Briand jó munkát végez. Miennyel magaslatából látja a sa-

szár, mint egyengeti Briand a köztársaság romjain az új imperium útját. De Briand még nem érett meg eléggé. Még mindig csak „nagy gyermek”, aki mindenféle aprósággal törődik. „Annak idején” Briand majd lerázza magáról ezeket a gyerekes vonásokat s biztos lehet nagy elődjének magalégedéséről.

Nagy jelentőséget nyernek ezek az odavetett szavak, ha tudjuk, hogy az egyik legnagyobb párisi lapban jelennek meg olyan időben, amikor az államcsíny már előre veti

árnyékát. Érdekes, hogy ez a jelenség is mutatja, mennyire igyekeznek Franciaországban a hazugságok nagy debacle-jából újabb hazugságok árán kiszabadulni. Megismétlődnek az 1871-i kis játékok. Amint egykor Gabette díszítette a köztársaságot, mint a revancho egyik módját, úgy keresik a mai revancho-hősök az údvőt egy új államcsínyben. Az igazság szavát azonban még ma sem hallja Franciaország.

Hamvazó szerda... Hová tűntek az illatos mámoros bálak, a kecses táncok, a finom flört, a jó kedv, az élet... Patakokban zuhog ez eső s szomorúan hajtjuk meg fejünket. Most jó volna kinezva magunkat, szeges cingulumot kötni övünkre, flagellánsokkal vergődni vérben, fájdalomban, hamuval bekenni lehér homlokokat: Uram, vétkeztünk... Vétkeztünk, bűnhődtünk... könyörülj, könyörülj... (d'or.)

Német--portugál hadüzenet előtt.

— A portugál kormány elutasító válasza. — Menekülnek a németek Portugáliából. — Küszöbön áll a német követ visszahívása. —

Tudósítás

Berlin—Lisszabon, március 7.

Berlin. A lisszaboni kormány a német jegyzékre válaszolva kijelentette, hogy eddigi intézkedéseit nem függeszti fel. A lisszaboni német követ visszahívása küszöbön áll. Ez egyenlő a hadállapottal.

Krisztília. Lisszabonban a kormány sürgős védintézkedéseket tett. A kikötőben a világító tornyokat eloltották. Nappal idegen hajók csak a legszigorubb ellenőrzéssel juthatnak be a kikötőbe. A partok mentén hadihajók őrkálnak. Negyedikén mintegy kétszáz, ötödikén még több német család utazott el Spas-

nyországra. A német követség még Lisszabonban van.

Hága. A németek elköltöztetése Lisszabonból folyamatban van. A német konzul nyolcoszáz Madridba szóló jegyet váltott német alattvalóknak. Az angol lapok szerint a konzul erre kormányától utasítást kapott.

Farsang utolja.

*

Az asztalomon előttem a neptár, rajta bizarr figuráskák, a vetőmagvat szóró tavasz, a kévét hordó nyár, szőlőt présel az ősz, a prémekebe burkolt tél pedig szánkázik... Szép rendben sorakoznak egymás alá a napok kék betűikkel, talál a vasárnap pirosik... Az egyetlen piros betűs nap a héten... S szinte önkéntelenül álmos és zavart tekintettel, talán mindössze percipálva a betűket, olvasom az írást a számok alatt: Perpetua, aquinói Tamás, hamvazó szerda...

Hamvazó szerda... Ha nem téved véletlenül erre a nyomtatott lapra tekintetem, talán eszembe sem jut, hogy ma... igen, ma farsang utolsó napja van, pogány, nagy örömnapp. Baucus ünnepe és a szatiroké... Karnevál herceg bucsuzik, mondták régen, a peassgós poharak törtek, aranyos mámor szállta meg az agyukat, rémségekben olvadt fel a kitört életöröm, hogy asztán reggelre kelve meghajítsuk fejünket, porral hintsük homlokunkat...

Farsang utolsó napja... Emlékszem, amikor kis fejemet a párás ablaküveghez szorítva igyekeztem meglátni a sötét estében a Szabadságtér hangos jókedvvel kurjongató álarcosokat, a „maszkákat”, akik nálunk az udvarban kölcsönöztek néhány hatosért rosszaga, tépett és rongyos jelmezeiket. Hová tűntek el az utcáról a dévaj álarcosok, mi lett a mesterelegényből, akinek humora abban nyilvánult, hogy kakas gyufával gyújtotta fel óvatosan, lopva az előtte lépkedő pojácsa papírszállangos, télméternyi cukorsüvegét, hol esett el a bottiszolga, aki damáának öltözve csimpaszkodott be szakácsnéjába, akinek ajkát kacsi kőbajusz fedte, testes idomain zsinóros nadrág tapadt, papucs helyett sarkantyus csizmát tapodott a lába...

Farsang utolsó napja... Izgatottan és

türelmetlenül teltek-multak az órák már egy héttel előbb s a szűk, telefukált és összevissza véselt iskolapadokban százszor kiszíneztük a nagy délutánt: a táncpróba délutánját. Új, kétsoros kék sakkóruhácska készült már, a polonéz-táncosnőnek esekret illett rendelni a kis gavallérnak, akinek tekintélyét nagyban emelte, ha fehér cérnakestyt helyett glaszét kapott esetleg. A jó növendékeket matróztánora tanította be Szathmáry kisasszony s az ügyetlen fiúk közül valaki mindig elrontotta a négyer hatodik figuráját, amikor a torreador indulót játszott a Lénárt cigány, a kinek kottájára különösen szívesen táncoltak-félve erre a délutánra...

Farsang utolsó napja... Hol vannak a fényes, a nagyszerű bálak, a jókedvű tömegek, hová szállt a parióm, a jó kedv a Fehér Kereszt szálló nagyterméből, a kulturpalotából? Vajon emlékszenek-e még a kalikó-estire, a kabaréra, amit a szegénytanulók egyeselete rendezett? Az étterem közepén volt a színpad s a műsor második felében már a színpad szélén ülve pezsgőztek a huszártisztek, önkéntesek zavarba hozva a kisasszonykát, akinek nem maradt elég helye a napernyőtánchoz. Haydn gyermekszimfóniáját mikor halljuk újra, mikor szólal meg a kassza és a fűteműle?

Farsang utolsó napja... Száz és száz kép kergeti előttem egymást, a csodásan finom éjtéli menüet, amelyet kis vidéki városban családosthon javára baronesszék és komteszsek mutattak be. Még látom, amint csodásan elémvarázsolja a bájos rokokót az udvar felvonulása, elől Lajos és Pompadour, gyönyörű, szép, fiatal, törekény emberpár, bácsarou nő s a király, akinek vonásaiban valami puha, feminin volt... Vajon XV. Lajos ugyanaz volt-e, mint a huszárhadnagy, akinek mellét érdemjel díszíti: az ellenség előtt tanusított bátor magatartása elismeréséül...

Megmarad helyén a görög kormány.

(Elintézték a görög-bolgár határincidendust. — Sajtófőnököt buktat az entente. — Venizelozt és a király.)

Tudósítás

London—Szófia, március 7.

London. A Times ielenti Athénből: Az összes kormánylapok megcátozták azokat a híreket, mintha a Szkuudisz kabinetben személyi változások ánnának Lisszabon. Miniszterválság mindaddig nem lehetséges, míg a Balkanon a helyzet nem változik és az entente-hoz a viszony normális marad.

London. A Timesnek jelentik Athénből: A bolgár kormány a határincidensek ügyében teljes elégtételt adott a görög kormánynak, amennyiben felajánlotta a vizsgálat megindítását és a felelős személyek megbüntetését.

Szaloniki. A büntetőtörvényszék vád alá helyezett három entente-párti lapszerkesztőt, mivel a bolgár bandák betöréséről valótlán híreket terjesztettek újságjaikban. Basilio sajtófőnök, mint tanu kijelentette, hogy az entente érdekében megkövetelték a lapoktól a hamis hírek terjesztését. Vallomása miatt az athéni angol követ energikusan tiltakozott a görög kormánynál és elégtételül a sajtófőnököt elmozdították állásától.

Hága. A Timesnek táviratozzák Kairóból: Ideérkezett athéni jelentés szerint Konstantin király és Venizelosz között az entente közvetíti a békülést. A király már meg is bocsátott volt miniszterelnökének és ismételt audiencián fogadta. A belső politikai krízis elkerülhetetlen Görögországban. Ez a hír még eddig nincs megerősítve.

Hamburg. A Hamburger Fremdenblatt egy barátjától a következő levelet kapta a görögországi állapotokról: A legjobban jellemzi a helyzetet az egyre növekvő elkeseredettség, a mely a görög népet angolok iránt elfogja. Mindenkori érai ezt az idegen nyomást. A kenyér, amely máskor olcsó volt és amely a nép legtöbb tápláléka, most drága és kevés, mert Anglia nem engedi meg az Amerikából való lisztbehozatalt. Minden élelmiszerttel megrakott görög hajót, amely Amerikából hazafelé tart, Giaraltárnál feltartóztatnak az angolok. Csakis akkor engednek át egy-egy hajót, amedőn Pireusból jelentik, hogy Görögország már az inség szélén áll. Ekkor annyi élelmiszert engednek be Görögországba, amennyi egy hétre elég. Hasonló az angolok eljárása a szénre is, úgy, hogy a görög vasutak csak a legnagyobb társadással tudják tartatani a forgalmat. Még Athénben is nagyon takarékoskodni kell az elektromos világítással. Minden élelmiszer ára nagyra szokott. Az an-

goi ügynökök egészen nyíltan ellenőrzik Görögország társadalmi életét. Valóban is dolgozik egy ilyen kémkedő iroda, amely a betolyásos görög hazafiakat fekete listára vette. Ezeknek az irodáknak a jelentése alapján dolgozik a flotta, amely hirtelen támadásokat, megszállásokat és elközbzásokat végez, mint legutóbb Naupliában történt, az ottani földművesiskola ellen. Tizenkét tengerész revólverrel a kezében éjnek idején megtámadta az iskola órét és kényszerítette, hogy 400 pléhdobozban levő

petroleumot a tengerbe öntsön. Hiába hangoztatta a szerencsétlen, hogy a petroleum a sáskák ellen való védekezésre szolgál, nem hitték el neki. Azt mondták, hogy a petroleumot az ellenséges tengeraltjárók számára tartogatja. Az angolok különösen gyanusnak tartják Milo szigetét, mert azt hiszik, hogy az ellenséges buvárhajókat onnan táplálják. A szigetet egészen elzárták a külvilágtól és lakossága közel áll az éhhalálhoz.

Megjavították verduni hadállásaikat a németek.

— Az erőgyűrű áttörése előtt. — Verdun ostroma és az amerikai konfliktus. — Hadianyagok gyűjtése miatt szünetel az ostrom. — Távirati tudósítás. —

Amsterdam—Genf—Berlin, márc. 7.

Zürich. A *Tagesanzeiger* a verduni helyzetről írva megállapítja, hogy a németek Verdun északi frontján ismételtén megjavították hadállásaikat és ezzel a francia hírszolgálatok, hogy a német támadóerőg bekerítés előtt áll, tárgytalanokká váltak. Verdun északnyugati frontján az erőgyűrű áttörésének veszélye jelentősen megnövekedett.

Egy pillanatra sem szünetel az ágyúzás a Maasnál.

Bern. A *Corriere della Sera* írja vezércikkében: Verduntól északra a harc még nagyobb hevességgel folyik, mint eddig. A Maas jobbpartján az ágyúzás egy pillanatra sem szünetel. A francia front Verdun körül egy sarkot alkot és ennek északi szárnya ellen intézi az ellenség támadásait, de a keleti szárnyait is támadja s így akarja visszavonulásra kényszeríteni az ellenséges támadó egészen kiszolgáltatott francia sarkot. Ha ez sikerül neki, úgy a franciáknak vissza kell vonulniuk a Maas jobbpartjára.

Verdunnál hadiszereket kell összehordani.

Berlin. *Blume* tábornok a *Deutsche Tageszeitung*-ban így ír a verduni helyzetről:

— Nem kell hosszasan bizonyítani, hogy Verdun ostroma nem olyan egyszerű s nem járhat oly gyors sikerrel, mint a többi meghódított vár ostroma. Verdunnál minden eddiginél alaposabb előkészültre van szükség s a németek még így is csak lépésről-lépésre juthatnak előre. Másrésztől biztosnak tarthatjuk, hogy a bevált német vezetést Verdun körül semmi sem lepte meg, mindennel számolt, semmiféle fordulat nem találhatja készületlenül, s ha az ostromba szünet állott be, annak kétségtelenül az az egyetlen magyarázata van, hogy a megtelelő hadiszereket össze kell hordani. Erre nézve már a legközelebbi napok bizonyosságot fognak szolgáltatni.

Verdun ostromának pontikái következményei.

Genf. Verraux tábornok a verduni helyzetről a *L'Ouvrier*-ben így ír: A németek veszteségei Verdun körül társadalmi sem olyan nagyok, mint a mi lapjaink hirdetik, mert Douaumonttól északra egy terep fontos völgyes; itt sűrű erdők terülnek el, a melyekben a támadók jó fedezékeket és biztos védelmet találtak.

Pichon a *Journal*-ban lelkükre köti a francia katonáknak, hogy a halálmagvetésben versenyezzenek a németekkel, annál is inkább, mert Verdun körül a német győzelemnek nemcsak katonái, hanem messzemenő politikai következményei volna. Amerika magatartása és a negyedik német hadiköltség sikere tekintetében.

Nem zárták körül a franciák Douaumont-t.

Berlin. A svájci és francia határról jelentik, hogy a francia hadügyminisztérium közlése szerint, amely nyilván szépi a helyzetet, a francia csapatok három oldalról helyezkedtek el Douaumont-erőd körül, de a német ostromló csapat, amely az erődbe hatolt, észak felől állandó érintkezésben maradt a német fősereggel. Ebből is kitűnik, hogy Briand miniszterelnöknek február 26-án tett megnyugtató nyilatkozatai nem feleltek meg a valóságnak, de enyhítő körülményül szolgálhatott számára, hogy a képviselők körében nagy izgatottság uralkodott Verdun miatt.

Reims a romok városa.

Genf. A francia határról érkezett utasok hírül hozták, hogy a németek azombaton nagy kalibertű ágyúkkal költék Reimsot és több mint száz nagy lövedék zuhant a városra. Az ágyúzás vasárnap folytatódott, de aznap nemcsak a nehéz ütegek, hanem a német repülőgépek bombái is nagy pusztítást okoztak Reimsban.

Az igazság szemébe akarnak nézni a francia képviselők.

Genf. Caillaux exminiszter és pártja azt követelik a kormánytól, hogy a képviselőkamara olvasótermében helyezze el az ellenséges napilapokat is, hogy csorbítatlanul megtalálhassák az ellenséges hadijelentéseket. Utalnak arra, hogy úgy az olasz kamarában, mint az ellenséges külföldön hasonló eljárást követnek.

A tókiói orosz követ visszahívása. Pétervárról jelentik hivatalosan: M. Newakit, a tókiói orosz nagykövetet egészségi okokból visszahívták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Tisza Karola vendégfelléptével: „Bájos ismeretlen”.

Csütörtök: Tisza Karola vendég felléptével: „Szibill”.

Tisza Karola.

E jóhangzású színpadi név sokáig nem jelentett előttünk egyebet, mint egy ügyes táncosnő nevét. Mint ilyet azonban sokra tartottuk és nagyra értékeltük. A tánc, az angol operettek divatja és uralma óta, a színpadi sikernek jelentékeny tényezője, primadonnák sóvárgásának tárgya. Valóban a tánc a vonalak költészete, az emberi test éneke: művészet a szó legnemesebb értelmében. A keleti népeknél azzá lett, amivé nálunk a népdal: a primitív érzések kitejezőjévé s mint ilyen teljesen összetört, egybeolvadt a zenével. A régi magyar színpad táncait is ez jellemezte, a tánc — a táncért élt, l'art pour l'art; finomság, egyszerűség és grációzitás volt az alkotó elemük. A Hegyi Aranka és a Pálmái Lika táncai! egy letűnt világ selymes emlékei!... Aztán jöttek az angol operettek exotikus táncai: groteszk figurák rettenetes halmozása, lehetetlen vonalak erőszakolása, a szépnek az emberi test természetes mozdulatainak megcáfolása. A színpadi tánc elvesztette művészi karakterét: nem a test természetes játéka többé, hanem az izmok vérejtőes munkája. A guggoló primadonna, a nyelvet kilihegő amorozó, a cirkuszi artistát megszégyenítő komikus mindennapos alakjai lettek a színpadnak.

Ekkor láttam valahol Tisza Karolát. Nagyváradon-e, vagy Miskolcon, már bizony nem emlékezem a helyre pontosan, csak azt tudom, hogy megnyugtató és jóleső érzések között gyönyörkedtem benne. A táncát csodáltam, azt a finom, ritmikus, dallamos mozgást, mely megszólaltatja az emberi test rejtett szépségeit s meséket mondat el velük a hivatottaknak és az érdeklőknek. A tánc renesszánsát juttatta eszembe, s azt éreztem ma is, midőn táncolt. De ma már mást is láttam e nagyon tehetséges ifjú színésznőben. A táncosnő képe kiessé elhalványodott s a drámai művésznőt világította meg a rivalda fénye. A játék és beszéd kész, kitorrott talentuma jelentkezett előttünk s mi örvendve jegyeztük fel a jelentkezését. A Király színház kiabáló reklámjai kevés helyet engednek a művésznő nevének és tehetségének: szívesen látjuk, ha ezeket többször is megragyoztatja itt nálunk.

Az előadás a jobbak közé tartozott. A szereplők a régiak voltak. Z. A.

* A színház hírei. Tisza Karola, a Király-színház ünnepelt primadonnája szerdán lép fel másodszor A bájos ismeretlen operettben és holnap utolsó fellépése lesz a Szibill operett című szerepében. A vendégművésznő első fellépésével teljesen meghódította az aradi közönséget annyira, hogy ma már az aradi közönség, a melynek egyik legkedveltebb kedvence. Grán Lili beavatása. Pénteken, március 9-én lesz Földes Imre színdarabja sikert aratott vígjátékának a bemutató előadása, az összes szereplők a legnagyobb ambícióval készültek az újdonságra, melyben a társulat kiváló erősségei vesznek részt. — Ifjúsági és népies előadás. Szombaton, 11-én délután 3 és fél órakor tartja a társulat a legközelebbi ifjúsági és népies előadását. Színter kerül Farkas Imre dr. postikus diák operettje Az igazi diákok. Jegyek az összes előadásokra előre válthatók a színházi pénztárnál.

Pikler Gyula tételének aktualitása.

— Nullára ulászált városi bevételek, óriási magasságra emelkedő kiadások. — „Az aradi ifjuság eldurvul és tanulatlan”. — Figyelem a holnapi közgyűlésre! —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Ha Arad város közgyűlésének több türelme lenne, mint amennyi a tanács javaslatainak meghallgatásához szükséges és nem folytatna vegetatív életet, amely nem áll többől, mintha csak épen a napnak, az órának szükségletei izgatják, ha a téma izgató és untatja, ha a téma komolyabb és studiumot, elmélyedést kíván, akkor holnap igen érdekes tanácskozásnak lehetne színhelye Arad város háza. Sajnos, ettől a közgyűléstől azonban hiába várjuk, hogy reform eszméket termeljen, még arra sincs kedve, hogy a nem személyes háttérű, vagy természetű kérdések tárgyalását türelemmel meghallgassa. A kávéház, a kaszinó, a társaság, az üzlet és más egyéb alkalmak sokkal esélyesebbek és hivogatóbbak, semhogy ellehessen képzelni a komoly munkát, amelyre azonban valamennyi városatyá úgy fogadkozik és esküszik a választások alkalmával, mintha a lelke üdvösségét váltaná meg azzal, hogy tagjává válik a törvényhatóságnak. Pedig nem a lelke, hanem a hozzá sokkal közelebb eső és őt jobban érdekítő kérdésekről, a zsebek üdvösségéről kellene néha napján néhány komoly szót ejteni, de természetesen hozzáértéssel és széles látókörrrel.

Holnap például rendkívül aktuális lenne annak az adóreformnak a napirendre tűzése, amelyről vasárnap Pikler Gyula tartott előadást ugyancsak a közgyűlési teremben, de amelyet a városatyák nem hallgattak meg, mert épen akkor bizonyára Hötendorfi Konrád vezérkari főnökkel értekeztek a legközelebbi ottentzivaról.

Holnap nagyon üdvös lenne ennek a nagy reformeszmének a felszínre hozatala, mert a tanács igen szomorú képet tár a törvényhatóság elé a város egyre csökkenő jövedelméről és folyton szaporodó terheiről. A tanács ma, Kintzig János főispán elnöklésével tartott ülésében foglalkozott a holnapi közgyűlés tárgysorozatán szereplő ügyekkel és azok közt Vannay Gyula adóügyi tanácsnok referált egy igen sivár helyzetképről. Temesvár arra kéri a várost, hogy úgy mint ő tette, Arad is írjon fel a kormányhoz, hogy a katonai beszállásolás költségeit térítse meg. Arad 1913-ban 6446 koronát, 1914-ben 24158 koronát, 1915-ben pedig 73200 koronát adott ki ilyen címen. Ezzel szemben pedig a város csak az ingatlanok átírásánál az 1913. évi 115 ezer korona helyett 1915-ben huszezer koronát vett be. Minden bevétel, ami az építkezéssel függött össze, a minimumra redukálódott és természetes, hogy a vágóhíd forgalma, tehát a haszna is a nullával egyenlő. Ezek megdöbbentő adatok, mert a város terhei és kiadásai ezzel szemben lehetetlen módon szaporodnak. A tanács, amely sajnos, szintén úgy ismeri a törvényhatóságot, hogy töle reformtörvényekhez hiába kér segítséget, szintén néma marad eme lesújtó tények láttára és azt a szentelt vizérlékű javaslatot teszi, hogy a várostámogassa a temesvári leiratot. Nem árt, de nem is haszná, mert a kormány a törvénykönyvre és a kivételes hatálmara támaszkodva pánolyból nézi a városok vergődését és a beszállásolás terheit nem vállalja.

A háború pénzügyi terhei mellett igen hangosan jelenkezik holnap egy másik, aman-

nál talán még égetőbb, még fájóbb jelenség, amely gyors és radikális orvoslásért kiált. Az aradi ifjuság jövője. Kovács Vince kulturatanácsnok két szóval jellemezte a jelent: az ifjuság eldurvul és tanulatlan. Három polgári iskola hat terembe van bezsúfolva, a gimnáziumban, a reáliskolában az egész háború alatt egyetlen fizikai és kémiai órát nem lehetett tartani, mert nincs kísérleti laboratórium és tornatanítás sincs. Az iskolák hadikórházak voltak, szent célt szolgáltak. De hála katonáink hősiességének, az ellenség országházban harcolnak és az olyan mélyen az ország belsőjében fekvő városban a kórházak számát apasztani lehet. Az egyik iskola lábadozó osztály otthona, noha ez egy barakkban is jól meg lehetne, a másikban fogászati műterem van és az ifjuság, amely a kormány és államférfiak kijelentései szerint fontosabb ma, mint maga az egész felnőtt generáció, eldurvul és tanulatlan marad, a nevelés, a tanítás hiányában. A hadügyminiszter rendelete szerint a kórházak egy részét meg kell szüntetni. A tanács az összes középiskolák és polgári iskolák, az iskolaszék nevében arra kéri a törvényhatóságot, hogy kérje a hadügyi kormánytól a nélkülözhetetlen iskolák felszabadítását a jövő tanévre. A német hadvezetőség maga tette meg, hogy az iskolák legnagyobb részét visszaadta eredeti rendeltetésüknek, mert belátta, hogy az ifjuság nevelése és oktatása a jövő szempontjából oly fontos, mint a háború diadalmas befejezése.

Igen jellemző eset arra, hogy a városokat miként károsítják meg az egyes minisztériumok lassu adminisztrációjával az, hogy Arad tavaly terjesztette fel a járványkórház kibővítésének terveit és költségvetését, ami 56 ezer korona volt és most éppen harmincezer koronával drágább az építkezés. Ma 86 ezer koronába kerül egy barakk és ezért újra kell kérni a minisztert, hogy a többletből szintén vállalja a felét.

A Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak szintén másfél esztendő ajánlatát, a nagyváradi ut átépítésére a miniszteri megjegyzések bevétele után ugyancsak holnap javasolja elfogadásra a tanács.

VAROS ES MEGYE

A megyei közigazgatási bizottság ülés. Ma délelőtti a vármegye közigazgatási bizottsága rendes havi ülést tartott, a főispán távollétében Dálnoki-Nagy Lajos alispán elnöklés mellett. Az ülésen Borsos Béla dr. megyei főorvos bejelentette, hogy a solymosvári és a máriaradnai hólyagos himlőjárvány megállt és a múlt hónapban egyetlen megbetegedés sem fordult elő. A vármegye közegészségügyi állapota szintén kielégítőek voltak a múlt hónapban. Kehrér Károly királyi tanfelügyelő jelentést tett arról, hogy a vármegyei rokkantak alapjára a megyei iskolákban gyűjtést kezdett és eddig már is több mint háromezer korona gyűlt össze. A gyűjtés még folyik. A szokásos adminisztrációs ügyek tárgyalása után az ülés véget ért.

Varjassy Lajos polgármester vizsgálata.

(A différiás gyermek útja. — A köz-igazgatási bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 7.

Arad város közigazgatási bizottságának ma Kintzig János főispán elnöklésével tartott ülésén az előadók nem tettek jelentést oly eseményről, amely rendkívüli intézkedést tennie szükségessé. Tisoh Mór dr. főorvos az elmúlt hónap közegészségügyi viszonyait kedvezőnek mondotta és bejelentette, hogy a halálozások száma 296 volt, ezek közt 94 az internált. A születések száma 172. Ragályos betegség volt 17 vörheny, 17 kanyaró és 17 différia, 8 tifusz eset. Hólyagos himlőbe egy orosz tolgoly halt el. Kötéses tifusz eset a város területén nem volt, az internáltak közül 7 betegedett meg, ebből négy eset halállal végződött.

A főorvos jelentésének kapcsán Varjassy Lajos polgármester bejelentette, hogy vizsgálatot indított amiatt, amiért a gyermekkórházból egy différiás gyermeket gyalogszerrel küldötték a Kossuth Lajos- és Batthyány-utcán át a köz-kórházba, mint ezt egy aradi lap megírta. A polgármester adatai szerint a tény az, hogy az állami gyermekmenhelyre Bánhegyesről beküldött beteg gyermeket a menhely nem vette fel és már ez gyalogosan küldötte a gyermekkórházba, ahol hely hiányában ugyancsak gyalogosan tovább küldötték és a köz-kórházba utasították. Ez általános szokás — mondotta a polgármester, — amelyet azonban nem helyeslek és már megkerestem a menhely igazgatóságát, hogy a legóvatosabban járjon el a beteg gyermekek kórházba utalásánál és utasítottam a gyermekkórházat, hogy a jövőben ilyesmit kerüljön el.

Azonban a magam részéről ezt nem tartom elégséges intézkedésnek, mert ez nem elég radikális. A törvényhatóság holnap tárgyalja a fertőtlenítő intézet szabályrendeletét és ebben kell kimondani, hogy a jövőre a beteg gyermeket a kerületi orvosnak meg kell vizsgálnia és neki kell intézkednie, hogy megfelelő módon jusszon a kórházba. Minthogy a vármegye területéről is behozhatnak ragályos betegségben szenvedő gyermeket, meg kell keresni Aradvármegye alispánját, hogy a maga részéről is utasítsa az illetékes tényezőket az óvatosságra. Kérem jelentésemet tudomásul venni.

A bizottság figyelmét arra hívta fel a főorvos, hogy a kerületi orvos szemléje esetleg késleltet és ezért jobb lenne, ha a kezelő orvos kötelességévé tenné a szabályzat, hogy a kórházba szállítandó gyermek részére a fertőző betegségeket szállító kocsit a rendőrség útján ki-rendelné. A bizottság ezt tartja helyesnek.

Ezzel szemben azonban leghelyesebb lenne, ha az orvos direkt a fertőtlenítő intézettől közvetlenül kérhetné a kocsit, mert csak időpazarlás, ha a rendőrséget is igénybe kell vennie.

— A hibák egész sorozata történt ebben az ügyben — mondotta Műlek Lajos dr. — Ott kezdődött, hogy a bánhegyesi orvos beengedte Aradra a différiás gyermeket és folytatódott az az, hogy Aradon mindenütt az ajtó elé helyezték. Ezt orvosi és emberi szempontból nem szabáron volt megtenni. Ha nincs hely a gyermekkórházban, miért ápolnak ott katonákat? A kórházat ki kellene bővítenünk, nem hogy elvagyunk a helyből. Tudomásul vessem a polgármester jelentését, de azt kérem, hogy

az új szabályrendelet minél kevesebb paragrafusból álljon és minél több betegszállító kocsi-ról gondoskodjék.

A polgármester azt jelentette ki, hogy a háború folyamán sokkal több gyermeket ápol-tak a kórházban, mint azelőtt és az ott ápol-t katonák gyógyításához a műtőteremre van szükség.

A főorvos még azt jelentette a bizottsá-gnak, hogy a ditteriás gyermeket nem orvos, hanem a gondnok küldötte el a kórházból és abban a hiszemben, hogy az anya ismeri a kórházba vezető legrövidebb utat, nem adott neki utbaigazítást.

A bizottság tudomásul vette a polgárme-s-ter válaszát abban a reményben, hogy az új szabályrendelettel a jövőben a betegszállítás kérdése teljesen kielégítő megoldást nyer.

Ujoncból szakaszvezető.

(Révész Mór dr. unitormisban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 7.

Ma délből a napsütötte korzó sarkán egy deres bajuszu katona köszöntötte kemény szá-jú állással az ismerőseit. Vadonatuj csukaszürke darócás köpenyben, szabályos sapkában, ra-gyogó gombjain az aradi vadászszázalóalj negy-„28” számával: még a rokonai is csak némi gondolkodás után ismertek rá Révész Mór dr.-ra, a Hungária első ablakában minden ebéd után található Nagy Sándor asztal elmaradha-tatlan tagjára.

A legöregebb népfelkelőkkel március 4-én vonult be az aradi ügyvédi kar népsz. rú és kedvelt tagja, hogy fegyverrel a kezében szol-gálya a hazát. Az asztaltársaság tagjainak már régen nagy gondot okozott Révész Mór dr. bevonulása.

— Mi lesz Nagy Sándor dr.-ral nélküle? — kérdezték — Ki fogja hazakísérni Sándor bácsi az ebéd utáni fekete és a kötelező há-rom kérdés feladása után?

Később a gondok még jobban szaporod-tak. A katonai törvények és szabályok szerint Révész Mór dr.-nak valahová Kolozsvárra kel-lett volna bevonulnia. Már pedig legalább a kiképzés ideje alatt maradjon együtt az évek óta összezokott társaság és ne vigyék el Arad-ról a népszerű ügyvédet, akit mindenki ismer. Mikor azonban Révész Mór dr. mindent elkö-vetett, hogy Aradon maradjon, itteni ezred-hez osszák be, akkor kitűnt, hogy még sem mindenki ismeri és különösen katonáknál nem ismerik arról, hogy egyike a legkedvesebb, leg-jobb szívű embereknek Aradon.

Hosszu fáradozás után

Révész Mór dr. mégis Aradra kerül-ne-tett: a 28-as vadászoknál kapott helyet. És ma délből Révész dr., aki tegnap még civilben járt, katonáknál hontalan volt, két nap-pal előbb bevonult néptelkő-ujonc volt: át-alakult, teljesen átalakult. Nemcsak uniformist, nemcsak kellemes, új modern csapatot kapott, hanem mindjárt avanzaát is: ujoncból sza-kaszvezetővé.

Ugy történt a dolog, hogy Tamás kapi-tány a vadászok pótszázadának parancsnoka, aki még a 28-as vadászszázalóalj elismerten no-bilis tisztikarában is kiváló kedves, szimpatikus tiszt, azzal fogadta a berukkolását jelentő Rá-vész Mór drt:

— Feljogosítom ügyvéd urat az önkéntesi karpaszomány viselésére és egyúttal visszaadom a hadseregben régebben elért rangját.

Miután pedig Révész dr. sok esztendő előtt szakaszvezető volt: nyomban fel is varratta a zöld vadászparolira a hérom tehér csillagot. Ez a három csillag hozta legjobban zavarba az ügyvéd ismerőseit, barátait, rokonait.

— Mégis csak kiváló ember a mi bará-tunk — szölt büszkén Nagy Sándor dr. — Ma vonult be mint ujonge és máris sarzsi...

Vágyva várjuk

a háború végét.

(A francia katonák eikeseredése. — Sze-melvények tábori leveleiből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Zürich, március 6.

Egy svájci lap bokrétaiba gyűjtött egy sa-reg francia katonalevelet, amely igazi tükre a hadsereg hangulatának. Ime, néhány sze-melvény:

„1915. nov. 2. . . . Mi már vágyva vár-juk a háború végét. Törzsig vagyunk vele és bajtársaim hasonlóképpen gondolkodnak...”

„1915. dec. 27. . . . Azt írod nekem, hogy 1200 németet fogtunk el. Igen, ezt az újsá-gban olvastátok, de azt már nem, hogy a „bo-ches”-ok 1800 franciát fogtak el a ismét elfog-lalták a Hartmannsweilerkoptot . . . Ez az a „nagy eiker”, amelyet mi elértünk . . .”

„1916. január 1. . . . Rettenetes veszte-séget szenvedtünk. Ez a Hartmannsweiler-kopt az emberiség temetője. Valóságos vér-türdő volt itt. Vigasztalan vagyok. Olykor el-hagy a bátorság, ha látom, hogy a géptegyve-rek mint kaszálják le bajtársaimat.”

Édekesek azok a levelek is, amelyek a szabadságolt katonákról szólnak. Egy anya ezt írja hazatért katonaférjéről:

„Most jött éppen a frontról olyan állapot-ban, hogy meg sem ismertem. Tüskés férgeskei-van elborítva, ruhája földszinű, haja merev a piszoktól, szája rótyú, csizmáján nem volt sem talp, sem sarok. Színelom volt ránézni. Mintha csak sírből kiábrított halott volna. Azt hiánéd, hogy negyvenesztendős, pedig csak huszonkettő...”

„La Bezoge par le Mans, 1916. jan. 27... Bizon hatnapi szabadságra hazajött. Egész idő alatt betegesen feküdt a betegben kellett vissza-mennie a frontra. Valahány szabadságolt ka-tona hazajön, mind beteg. Annyi nyomorúsá-gon mentek keresztül, hogy nem igen akarnak visszamenni.”

Számos katonalevél a kormányt átkozza, mert őt tartja a háború okozójának és a béke ellenzőjének. Egy katona ezt írja:

„Egyre fogyunk. En azt hiszem, hogy a háború a harcosok hiányában fog meg-esünni...”

Figyelemreméltó annak a corvee-i pol-gárasszonynak a levele is, amelyet katonáiá-hoz írt:

„Egy pillantást vetek a lapokban levő hi-valatos jelentésekre. Mária megkérdezi, hogy megint tele vannak-e a lapok hazugsággal. Igen-nel feleltem és tűzbe dobtam a lapokat. Való-ban, az újságoknak már senki sem hisz, ha-nem inkább azoknak a soroknak, amelyeket katonáink írnak haza a lövészárokból. Ok meg-írják a tiszta igazságot...”

Tömörkény István kardja.

(A szegedi főkapitány tegyvere.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 7.

Lázár Antal, az Aradi Közlöny buzgó bécsi tudósítója, aki a háború kitörése óta a fronton a hadsereg egészségügyi intézményé-nél teljesít szolgálatot és most rövidebb sza-badságra hazakerült szülővárosába, írja ezt a kedves kis apróságot Szegedről az Aradi Köz-löny számára:

— Tömörkény Laci önkéntes nemrégén „kadett ur” lett: hosszú kardra kellett felvál-tania az apró bajonettjét. Ennek a szükséges gyalogsági tiszti kardnak a megszerzése azon-ban leküzdhetetlen akadályokba ütközött itt Szegeden. A nagynevű apa, a Tömörkény István lelkiismereti kérdést csinált ez ügyből, végigjárta Szegednek minden, a szakmába vágó üzletét és kardot keresett a család büsz-keségének, az ifjú kadettnak. Hiába lötött-futott a mester, ne adj isten, hogy kardot ka-pott volna. „Ninos, elfogyott!”... mondogatták a kardkereskedelem szegedi képviselői, pedig az ügy kezdett sürgőssé válni... No, de to-vább, hogy miként történt, idézem a kedves mesemondó saját szavait:

— Nem tudtam kardot vásárolni semmi pénzért sem. Izgatott a dolog, mert a fiuból kadett lett s csak nem járhat pangenéttel!... Töprekedtem, vajon honnan kerítsem elő mégis ezt a fontos hadi eszközt? Hirtelen fé-nyes eszmém támadt: nini, itt a szomszédban lakik a Szalay Jóska, Szeged érdemes főkapi-tánya. Már pedig ennek rendőrtiszt korában kardjának kellett, hogy legyen. Próbáljuk meg... hátha ő eladja, vagy ideadja?

Néhány sorban megkértem hát a főkapi-tányt, nem engedné-e át a fiamnak a rendő-r-tisztkorabeli kardját. Szalay dr. tényleg át-küldte a kardját, de megjegyezte, hogy el nem adja azt, hanem csak ha-zuálja a viselője jó egészségben...

De, amikor a kadett ur fiam felpróbálja a fringját, hát ez bizony tulhosszunak bizonyult, majdnem nagyobb volt, mint a — legény. Baj, baj, gondoltam magamban, mert hát a kard idegen tulajdon és abból le nem vágha-tok egy databot, hogy rövidebb legyen. Vi-szont vissza sem utasíthatam a kardot, talán meg is neheztelne érte a főkapitány. Eltettem hát, gondoltam, majd csak elintézem a dolgot. Közben mégis sikerült kardot kapnia a Laci-nak. Most meg rám is került a katonasor: nekem éppen elég hosszú a főkapitány kardja. Ezután én fogom visszatenni. A háború után, mint történelmi értékű haditárgyat, beteszem a kar-dot a Somogyi-muzeumba és ráírom ma.d: „Ez az a kard, amelyet Szalay József viselt, de mindig — más huzta ki...”

Ez a Tömörkény István háborus kardjának a története.

VIDÉK.

Jótekonycélú előadás. A battonyai „Mi-asszonyunkról” nevezett polgári leányiskola a hadiárva javára vasárnap, márc. 4-én d. u. től öt órakor a battonyai szinkörben rendkívüli nagy sikerral tartotta meg műkedvelői előadását. A nézőteret zsemlőlásig töltötte meg Battonya és környékének közönsége és az előadást igaz élvezettel nézte végig. A fényesen sikerült ün-nepély első sorban a főnöknő és Hildegardis nővér szeretettel kitejtett fáradozásának ered-ménye. A jótekonycélú előadásnak jelentékeny össze-gyűjtött.

Háromszor sebesült meg és még sem katona.

— Aki felett a Kuria és a legfelsőbb katonai bíróság vitázik. — Tizedes a fiatalkornak bírósága előtt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 7.

Rendkívül érdekes és jogási szempontból egyedülálló ügy foglalkoztatja most nemcsak a katonai, hanem a polgári bíróságokat is. Megtörtént egy kivételes esetben, hogy sem a katonai, sem a polgári hatóság nem érzte magát illetékesnek a döntésre s míg a katonai bíróság az ügyet a polgári hatósághoz tette át azzal, hogy azok illetékesek, a polgári hatóság visszaszármaztatta azokat a hadbíróshoz azzal, hogy már csak azért sem ítélkezhet az ügyben — mert arra paragrafusa sincsen.

Egy Aradhoz közel fekvő városban még a háboru elején önkéntesen besoroztatta magát egy fiatal magyar legény. Nem sok teketóriát csináltak az imos, jó megtermett fiúval, be-
bujtatták az angyalbörbe a két heti kiképzés után már a frontra is került, ahol derekasan harcolt, kitüntette magát, tizedessé lépett elő, majd harmadszor sebesülve meg a múlt év tavaszán haza került.

Amikor sebéből felépült, akkor követte el a bűnt. Előbb őrszolgálati kötelezettségét sértette meg azzal, hogy lerészegedett, utóbb azonban még nagyobb bajba keveredett. Este kilenc óra felé meglehetősen ittasan az ujoncok szobájába vetődött s azokat egyszerre legyverforgatásra akarta tanítani. Addig-addig mutogatta a regrutáknak a különböző „griffe-
ket,” míg egyszerre a kezében lévő fegyver elcsúszott s az egyik ujoncot a golyó oly szerencsétlenül találta, hogy a szegény ember rövid szenvedés után elhunyt.

A hadiönkéntes ellen természetesen megindult a hadbírósi eljárás. A honvéd-hadosztálybírósa előtt a tizedes azzal védekezett, — ami a tanuballgatások során be is igazolódott — hogy a tett elkövetése alkalmával ittas volt: az előtt ugyanis sohasem fogyasztott szeszes italokat, aznap azonban anyja egy üveg kartepáinkát hozott neki, amit el fogyasztván az öntudatlanságig lerészegedett. El védekezése céljára is súlyos büntetés várt volna azonban rá, ha a tárgyalás során ki nem derül, hogy a fiatal hadiönkéntes tizedes — nem is katona.

A hadbírósa, ugyanis az ügy irataiból megállapította, hogy a tizedes annak idején, mikor önkéntesen soroztatta magát, félre vezette a hatóságokat azt állítván, hogy már el-
múlt tizennyolc éves. Megállapították, hogy a fiú még a tárgyalás napján, tehát miután már több hónapig a fronton teljesített szolgálatot, sem múlt el tizenhét esztendő s miután a véderőtörvények kimondják, hogy aki tizenhetedik életévét még nem töltötte be, semmi esetre sem lehet a hadsereg tagja s a vádlott sem tekinthető katonának.

A honvédhadbírósa ezzel az ügy iratait átadta a polgári büntetőtörvényszékhez azzal, hogy őrszolgálati kötelesség megsértése és emberölés büntette miatt indítson eljárást a nu ellen. Ítéletet azonban a büntetőtörvényszék sem hozott, hanem kimondotta, hogy az ügyben nem illetékes, nem hozhat ítéletet már csak azért sem, mert — őrszolgálat megsértésének büntetése paragrafusa sincsen.

A legfelsőbb honvéd törvényszékhez vándoroltak ezután az iratok, amely ismét arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tizedes nem katona, legalisan nem is volt az, a hadbíró-
ságnak tehát semmi köze az ügyhez. Végső

fórumként a Kuriát is megjárta a bűnügy, amely végre kimondotta, hogy az ügy — illetve azrak csak egy részének, az emberölés büntetésének — elbírálására a fiatalkornak bírósága illetékes.

A sokat hányatott ügy kapesán ismét felmerült mindkét részről, úgy a hadbírósa, mint a civilhatóságok részéről az az óhaj, hogy az illetékesség kérdésében egy permanens hatóság döntsön. Most, háborus időben gyakran merülnek fel olyan ügyek, amelyeknél kétes hogy civil, vagy katonai hatóságok illetékesek-e s a sokféle döntés hátrányára szolgál a jogegységnek. Az illetékes körök a bizonytalanságnak olyképp vélik elejét venni, hogy az illetékesség kérdésében egy állandó „jogegység” bizottság döntsön, amelyben a legfelsőbb honvéd törvényszék és a magyar királyi Kuria tagjai foglalnának helyet.

Érdekes, hogy a fiatal tizedes, aki mint említettük háromszor sebesült meg szuronyrohamban s még sem volt katona, azóta már katona. Szinte poenként illik a történet befejezéséhez, hogy azóta a derék magyar fiú betöltötte tizenhetedik életévét s újból önként jelentkezvén nemrégiben ismét bevonult a cs. és kir. 25. gyalogezredhez.

Szétrobbantott egy szobát a srappell.

(Egy ujaradi fiú szerencsétlensége. — A táját lövedék.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 7.

A háboru folyamán igen sok szerencsétlenséget okoztak a földbe furódott és fel nem robbant ágyulövedékek. A haretéren, mikor már az ellenség messzevonult, ismét megkezdődik a békés munka, szántanak, vetnek és a földet turó emberek gyakran akadnak épp gránátokra, szét nem robbant srappellekre, amelyeket annak ellenére, hogy a hadvezetőség és a katonai parancsnokságok az ilyen lövedékek vesseidelmes voltára mindenkit figyelmeztetnek, hazavitték. Otthon aztán hozzá nem értő kézzel addig babrálták a vesseidelmes holmit, míg az szétrobbant és a legnagyobb szerencsétlenséget okozta.

Arad közelében nem volt haretér és az Araddal szomszédos Ujarad községben mégis megtörtént tegnap egy ilyen borsalmas szerencsétlenség. Az Aradon tartozkodó tüze-
rek gyakorlatozó terén, ahol az ősz folyamán és a télen át többször lőttek éles töltéssel, tegnap délelőtt Hohn Ferenc ujaradi fiú, Hohn József takereskedő fia egy épp srappelit talált. A földbe furódott löveget kikaparta és óvatosan elrejtette. Amikor apjával a szomszédos szántóföldről hazament, otthon ismét észrevétlenül sikerült eldugnia a zsákmányt. Délután folyamán Hohn Ferenc egyedül maradt odahaza. Ezt az alkalmat használta fel arra, hogy az ágyulövedéket alaposabban megvizsgálja. Kíváncsiságból bejött a szobába a Hohn fiúhoz a szomszéd kislia, az ötéstendős Harnisch György, de szerencsére csak távolról, egyik sarokban meghúzódva nézte, hogy mit csinál a Hohn fiú az ágyulövedékkel.

Hohn Ferenc eleinte a srappell kupakját igyekezett lecsavarni, miután, azonban ezzel nem boldogult, valami eszközt keresett, hogy ezzel bontsa fel a srappelit. Egy darabig feszítgette és csodálatos, hogy már e közben nem történt szerencsétlenség. Végül a könnyelmű fiú nem gondolva meg tettét, teljes erejével a földhöz vágta a srappelit, hogy azt így felrobbantsa. Azonban még ekkor sem történt baj. De a fiú négyezer-öttször egymásután a szoba padlójához csapdosta a kupakjával letelő fordított srappelit. Talán az ötödik ütésnél a srappell csakugyan felrobbant. A kis szobát óriási robbanás rázta meg, a srappell tüvelye darabokra hasadt és a beléje ágyazott golyókat szanaszét röpítette a szobában. A robbanás sajára a szomszédok rémülten futottak Hohnék házába, ahol forgácsa tépett butorok és a leomlott vakolat között vérben ázva fektült Hohn Ferenc, és a sarokban összeesett testtel kuporgott az öt éves kis fiú.

Hohn Ferencet Ujaradról katonák hozták be a Liceum kórházba, ahol megállapították, hogy a felrobbant srappell teljesen összeroncsolta a fiú jobb lábát, egy srappell szilánk azonkívül a gyomrába hatolt és a golyók összezúrták a kezét is. Hohn Ferenc sérülése rendkívül súlyos és életveszélyes. Ha fel is épül, jobb lábát amputálni kell. A kis Harnisch fiú csodálatos szerencséjével magmenekült a robbanástól, néhány égési seben kívül semmi baja nem történt.

A pusztító robbanás ügyében úgy a katonai, mint a polgári hatóság megindította a nyomozást.

Uj személyvonatot Aradnak.

(Arad közigazgatási bizottsága a forgalom javítása érdekében.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 7.

Az az elégedetlenség, amely az utóbbi időben Arad forgalmi viszonyai miatt a városban támadt, ma délután Arad közigazgatási bizottságának ülésén is kifejezésre jutott. Tudjuk, hogy úgy az aradi üzletvezetőség, de különösen az állomás vezetősége, a maguk részéről az emberi lehetőség határai közt mindent elkövetnek, hogy a közönség igényei kielégítését nyerjenek. A közigazgatási bizottság is tudtában van ennek és épen ezért ma, mikor ezekkel a kérdésekkel foglalkozott, az aradi vasúti közigazgatás intézőinek jóakaratahoz fordult és tőlük, akik ismerik az aradi közönséget reméli a bizottság, hogy méltányos kérésének támogatói lesznek. Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselő szava tette, hogy Budapest és Arad között a személyforgalom vis major következtében korlátozva van. Ez arra kényszeríti a polgárságot, hogy az esti személyvonatot használja, mert máskülömben nem tudja egy nap alatt megjárni a fővárost. Ennek következtében az esti személyvonat nemzetközi hálókocsija elégtelenné vált és igen sokan úgy utaznak föl a fővárosba, hogy egy órát se tudnak aludni az uton s így képtelenek nappal elvégezni dolgaikat.

— Indítványozom, — mondta — keresse meg a közigazgatási bizottság az aradi üzletvezetőség útján a Máv. igazgatóságát, hogy Arad és Budapest között még egy hálókocsit állítsanak be. Ha a Máv. ezt nem teheti meg, akkor a közigazgatási bizottság kérje meg Hintzig János főispánt: keresse meg ömilitósága Koranyi János Máv. igazgatót, hogy a

Waggon Lits-nél eszközöljön ki még egy nemzetközi hálókocsit, mert ez jobban is megfelelne a forgalmi követelményeknek. Hiszem, hogy a főispán személyes közbejárásának meglesz a kellő eredménye.

Műlek Lajos dr. véleménye szerint a közgazgatási bizottság nem léphet közbe egy hálókocsi érdekében, amely mindössze is csak hat ember érdekét szolgálja. Akik hálókocsit használnak, azok többé-kevésbé passzióból utaznak Budapestre, ezek pedig ráérnek nappal is megtenni ezt az utat. Inkább arról a sok utasról kell gondoskodni, aki kénytelen éjjel utazni, azoknak a kényelme, helyzetük turhetőbbé tétele érdekében lépünk közbe, akik a háború következtében utaznak el Aradról. Azt indítványozza, hogy a közgazgatási bizottság írjon fel egy második személyvonat indítása érdekében. Az egyik kőso este indulna Aradról, a másik pedig ugyanakkor indulna el Budapestre. Ha ezt a vonatpárt megindítanák, akkor minden utasnak elég helye lenne és mindenki kialudhatná magát az éjszakai uton.

Kintzig János főispán kijelentette, tudomása szerint technikai akadályokba ütközik a Műlek által indítványozott új vonatpárnak a menetrendbe való beillesztése. Hiszen, ha a Máv technikai helyzete nem kívánta volna meg, akkor nem szüntették volna be mindjárt a háború elején a különböző vonatokat.

A közgazgatási bizottság úgy a Nemess, mint a Műlek indítványát ellogadta.

Megleptük és megsemmisítettük Rownonál az oroszokat.

Távírti közlés.

Budapest, március 7.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: József Ferdinánd főherceg, vezérezredes csapatai, amelyek tegnap Karpilowkánál betörték az oroszok állásaiba, Kowelnál, Rownonál és Zebrownál meglepték az oroszokat és megsemmisítették őket.

Radano. A nagy hó miatt a katonavonatok még mindig nem közlekedhetnek Lipkai és Novoszeleica között. Az összes orosz repülőgépek a lipkai hangárokból vannak. A lipkai erdő mögött, a Lana falutól északra levő községekben negy csapatösszegek vannak elszállásolva. A lovasságot Seraanban vonták össze. Az orosz vezérkar főhadiszállása Lipkai közelében van. Az ágyuk tíz nap óta hallgatnak.

Berlin. A Wolt-ügynökség jelenti Pétervárról: Az orosz vezérkar a kaukázusi harcokról március 4 én a következő jelentést adta ki: Csapatunk tovább szorítja az ellenséget. Bitlis irányában a törökök Masránál, Bitlistől 23 veresnyire délnyugatra támadni próbáltak, de eredménytelenül. Ezen a vidéken különösen nehéz viszonyok között folytatjuk a harcokat; az utak rendkívül rosszok, rettenetes hideg van és magas hó borítja a vidéket. Ezen most érkeztek hírek, hogy csapatunk a múlt éjjel rohammal elfoglalták Bitlis városát és hat ágyút zsákmányoltak. A foglyok között van tizenhét tiszt, köztük egy ezredparancsnok.

(Bitlis, a melyet az oroszok állítólag elfoglaltak, Erzerumtól körülbelül 200 kilométerre délre van, a Van-tó közelében. Az orosz előnyomulás ezen a vidéken nem mutat jelent, mert a törökök védelmi vonala Bitlistől jóval délre a Tigris felső folyásánál van.)

Bukarest. A pétervári távirati ügynökség jelentése szerint az orosz csapatok a bitlisi állásokat éjszaka, óriási hóvihárban foglalták

el. Hajnali három órakor szuroonyharc fejlődött, a melynél a törökök rendkívül nagy és hősi ellenállást fejtettek ki. A török tüzérseget — mondja tovább a jelentés — ember-ember ellen való szívós harcban kerítették hatalmukba az oroszok.

HIREK.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Vereséget szenvedtek Verduntól délre a franciák.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Rotterdamból: A francia lapok szerint Verduntól délre a francia előcsapatok vereséget szenvedtek. Négy teljes breton-ezred a harcoknál megsemmisült. Briand a hadseregbirozság utolsó ülésén kijelentette, hogy most már a verduni front egy pontja sem esik az ellenség kezébe.

Amsterdam. Azok a francia tartalékok, amelyeket Verdunnál legújabbán a frontra vetettek, tizennyolctizenhét éves most kiképzés alá került legénységből állanak, akiknek kiképzésük nincs még befejezve.

Zürich. A korfui szerb hadseregmaradványokból tizenötezer embert Marseille-be szállítottak. A francia fronton fogják felhasználni őket.

Berlin. A Vossische Zeitung a verduni helyzetről megállapítja, hogy a németek jelenleg a franciák egy hatalmas sztratégiai ellenlökését várják. Hogy ezt hol kapják, az még nem tudható. A németeket azonban semmi esetre sem fogja készületlenül találni.

— Bolondok napja Aradon. Néhány napja, hogy Varjassy Lajos polgármester eltöltötte a nullás liszt feldolgozását kenyérré és bizonyos, hogy ma már megbánta a rendelet kiadását. Gyorsan rácsótot az élet az indokolásra, amely szerint „most már Aradon elég főző és kenyér liszt van.” Nincs elég, sőt mára kevés se volt és ezért ma reggel nyolc órakor igen sok péküzletből azzal tessékelték ki a közönséget, hogy bezárják a boltot, mert nincs kenyér. Már tegnap tudomása volt a polgármesternek arról, hogy fogytán az a néhány vaggon liszt, amelyet Aradnak kiutaltak és ezért táviratozott is a belügyminisztérium közvéleményozási osztályának és a Haditermék Részvénytársaságnak, kérve legalább tíz vaggon liszt kiutalását. Mert a helyzet az, hogy Aradon február 8-ika után bejelentett gabonából legalább 20—25 vaggon van, letoglalt lisztfelesleg is van és a pékek meg sem tudnak sütni. A polgármester ma telefonon jelentést tett a helyzetről a minisztériumnak, de csak végig hallgatják a jelentést és azt gondolva, hogy valahogy csak lesz, mert soha úgy nem volt, hogy valahogy ne lett volna, rabizzák a dolgot, a helyi hatóságra, amelynek a kezét ezer és ezeregy masznak ellentmondó rendelettel már jó eleve megkötik. Elég lisztünk van, bőségesen van lisztünk, mert ime ma reggel

rövid egy óra alatt mástól vaggonnal összekaparásztak csak attéle maradékokat. Azonban úgy látszik, hogy Budapesten valakinek külön passziója telik abban, hogy izgalmaknak tegye ki a népet, a hatóságot és a világ minden kincséért sem intézkedik józanul és idejében. Ideje lenne, ha az az erélyes kéz, Tisza István erélyes keze egy kissé szét ütne azok közt, akik rendeletek gyártásával akarják jóllakatni a polgárságot, mikor annyi liszt van, annyi buza van, hogy a falun sörleést etetnek vele. Az idei farsang nem olyan vigszagos, hogy így bolondot kellene járatni a közönséggel.

— Akadémiai székfoglaló. Rendkívül nagy érdeklődés előzte meg Fellner Frigyes dr. egyetemi nyilvános rendkívüli tanár, a Magyar Agrár és Járulékbank ügyvezető igazgatójának, az európai hírű nemzetgazdasági írónak akadémiai székfoglalóját, melyet a magyar tudományos intézet legutóbb megválasztott tagja tegnap tartott meg. Fellner dr., aki mint Hieronymi Károly elhunyt kereskedelmiügyi miniszter és Arad képviselőjének titkára sokszor járt Aradon és ösztönöztetők és barátokat szerzett, Magyarország és Ausztria nemzeti jövedelméről tartott székfoglaló előadást, olyan kérdést fejtgetett, amely évek hosszú sora óta folytatott nagyértékű tudományos munkássága körben leginkább foglalkoztatta. Magyarország és Ausztria nemzeti vagyonának és jövedelmének megállapítása terén Fellner Frigyes utolsó munkái végzett, a könyvei közközlésen terjednek egész Európában a nemzetközi közgazdasági szakirodalomban a nélkülözhetetlen, legbecsessebb forrásmunkák helyét foglalták el. Az utolsó munkájának záró kiadványaként a székfoglaló előadást, amelyet igen nagy és érdeklődéssel vártak nemcsak minálunk, ahol a legnagyobb tisztelet övezte a kitűnő tudóst és nemzetgazdát, hanem Ausztriában és Németországban is, ahol a tudományos körök, a pézsvilág és a sajtó egybarmán a legnagyobb elismeréssel méltatják Fellner munkásságát és osztályozzák érdeklődéssel várják minden megnyilatkozását. Az előadást a nagyszámú előkelő közönség ismétleg legyelmével hallgatta és az előadás végén a most már a székfoglaló által is beiktatott új akadémiai tagot zajos ovációban részesítették.

— Katona Géza szabadbíró. Budapesti jelentik: Katona Géza ismert budapesti vendéglős és kávézó, akit a hadsereg hatása elkövetett csalás vádjára miatt egy évig vizsgálati fogságban tartottak, a törvényszék nemrég tudvalódon felmentette hét vádlottársával, köztük Róssa Ödön könyvtárossal együtt. Katonát azonban ekkor még nem helyezték szabadlábra, mert az ügyész megtelebente az ítéletet. A Kuria második büntetőtanácsa ma délután foglalkozott soronkívül a szabadlábra helyezés dolgával és elrendelte a fogva levő Katona Géza, valamint Róssa Ödön azonnal való szabadonbocsátását.

— Elöléptetés és kitüntetés. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Benedek Ferenc 12. huszárezredben szászlelt hadnagygyá léptette elő, Zarka Szalvátor 7. lovastüzérezredbeli főhadnagyot a hadakérményes halotti éremmel 3. osztályával, Baran Géza 1. katonai lovastüzérezredbeli főhadnagyot, Baran János aradi főgimnáziumi igazgatót és a katonai tanácsnál, Novkovic Lázár dr. aradi tartományi kórházhoz beosztott, nábor tartamára kinevezett ezredorvost pedig a vitézségi érem

szolgáján viselendő koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki.

— Kémkedés miatt elített követségi titkár. Liposéből jelenték: A bizodalmi törvényesek tizenkét évi fogházra ítélték Eket volt orosz konzulátusi titkárt, aki Oroszország javára kémkedett. Eke orosz állampolgár, a königsbergi orosz konzulátusnál teljesített szolgálatot és a kémkedést 1910—12 folyamán gyakorolta. Az enyhítő körülményeket nem lehetett figyelembe venni, mert Eke igen kitűnő helyzetben volt, nem szorult pénzre és csupán pénzszóvárságból vállalt az ottani feladatra. Egy másik esetben, amelyben szintén kémkedéssel vádolták Eket, a titkárt fölmentették, mert nem bizonyult be, hogy kémkedése egyenesen német terület ellen irányult.

— Ütközet a Fekete-tengeren? Budapestről táviratozzák: A Pester Lloyd jelenti Bukarestből: Vasárnap reggel négy órán át a Kigyószigeten északi irányból heves bombázást halottak. Ugy hiszik, hogy tengeri ütközet folyt le. A részletek eddig hiányoznak.

— Az üteg szíve. A magunk fajta „mögöttes országossági” polgár azt hiszi, hogy azoknak a katonáknak, akik a halált okádó ágyukat kezelik, talán nincs is szívé. Pedig az a levél, amely a mai napon érkezett Arad város tanácsához, azt igazolja, hogy a tüzérnek éppen olyan érző szíve van, ha a bajtársát, vagy annak hozzátartozóját kell megsegíteni, mint valaminek a kőnyező anyjának. Annak idején írtunk róla, hogy Nagy János aradi kereskedő, aki mint tüzérirányzó harcolt a különböző csatamezőkön, hősi halált halt. Bajtársai nevében Eisner őrnagy ma a következő levelet intézte Arad tanácsához:

Tekintetes Városi Tanács! Ma postautalványon feladtam 112 koronát, melyet a fehértemplomi 7. számú nehéz tartsókosztály második ütegének tisztái és a bajtársak a hősi halált halt Nagy János irányzó tüzér Aradon (Tököl-tér 7. szám alatt) lakó és nehéz viszonyok között élő szüleinek segélyezésére gyűjtöttek, azzal a kérelemmel, hogy ezt a összeget összegeztetve nevezettnek eljuttatni szíveskedjék. Maradtam kiváló tisztelettel Eisner őrnagy.

A polgármester intézkedett, hogy a nemes adomány rendeltetési helyére jusson.

— A szőlőművelő főpincérné. Lóth Gyuláné aradi (Deák Ferenc-utca 7. szám alatt) lakos, főpincér felesége kijelenti, hogy ő nem azonos az a T. Gyuláné főpincérnével, akit családja miatt 4 heti fogházra ítélték.

— Az Aerowash légnyelő mosógép a legkedveltebb háztartási eszköz, mert azai minden szakértelme nélkül akár egy gyermek leány játszva pár óra alatt elvégezheti a nyagymosást mely mellett eddig egy mosónő két napig görnyedt. Ara 24— koroná. Magyar Ferenc, Arad Zrínyi-utca 6. sz. 281.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 247

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legújanyosabban vállaltatnak. 4697

— Felszívás. A helybeli és vidéki nagyérdemű vevőközönség u. figyelmebe. Minian az idén arjegyzéket sehol sem küldünk, ezúton hozzuk a nagyérdemű vevőközönség szíves tudomására, hogy a tavaszi és nyári újdonságok, férfi, női, gyermek ruhákban és felöltőben dus választékban már megérkeztek. Nagybecsi megrendeléseket kérve, ma-

radunk kiváló tisztelettel: Szántó Mór és Társa nagy ruha telepe Arad, Színház-épület. Fióklepeink az országban: Miskolc, Debrecen, Szatmár, Máramarosziget, S.-A.-Ujhegy, Salgótarján, Ózd, Rozsnyó. 1856

— Könyvtárhát, bálgyűjteményeket és hangjegyeket vess Kerpel könyvkereskedése.

Doktor Imhoff.

(Erdőéleti dráma hat részben. Bemutatja az Uránia színház.)

Az öregedő férfi problémája... Balzac keru asszonyok története, Schnitzler, Sudermann és más nagy írók tollából, mint egy korrajz már beékelődtek a művelt világ fogalmi köré. S most jön az antipod az öregedő férfi sokszor szelgél ugyancsak érdekes problémájával. S ezt az uttoró, első nagy munkát a mozi vállalta magára, amikor a mai képpel az első realisan feldolgozott ilyen témát nyújtja. Hogy milyen sikerrel, azt bizonyítja az a körülmény, hogy tegnap óta a Mozgóképtáthon reggel 8-tól este 10-ig állandó ostromnak volt alávetve, mert mindenki látni és élvezni-akarja az irodalom legújabb művét.

A Doktor Imhoff kép teljes joggal irodalmi eseménynek nevezhető, mert messze túlhaladja mindazt, amit a mozi eddig nyújtott. Egy film ez, mely magas értékű drámai erővel telve tartalmaz, izgalmas eseményével mély gyökereket ver. Nem vad szenvedélyek kiérzése azok, melyek e lelki nyomokat maguk után hagyják, hanem vonzalmak, telve a legszebb ember érzésekkel, ezek indítják meg szívünket. Ne ha már megállapítjuk azt, hogy a esemény ilyen kiváló, elmondhatjuk azt is, hogy a színdarabhozatal és a rendezés is tökéletes. Hiszen könnyű is volt ez a szerzőnek, ha meggondoljuk azt, hogy egy élő embernek történetéről van szó és mindaz, ami a filmen el van mondva, tényleg megtörtént, bár más személyekkel.

A film szereplői pedig egyenként a legtekélyesebb alakításokat produkálják. Titz Erich, a berlini Lessing Theater világhírű művésze úgy játézik és olyan alakítást nyújt, hogy egymaga elegendő volna annak a sikernek az igazolására, mellyel ez a film az egész világot bejárja. Az öregedő doktor Imhoff, a híres orvos tanár nőül vesz egy szegény leányt, de azután beletájtja az áthidalhatatlan körülömbéséget, megérti az asszony ballépéseit és megbocsát neki. Ezt az alakot soha, sem eddig, sem ezután a művészen kívül más úgy megjátszani nem fogja.

Hogy milyen nagy művészi értéket képvisel ez a film s milyen tökéletes annak minden része, azt mi sem igazolja jobban, mint az, hogy megtörtént a csoda: a film nyomán darabot írtak és az Németország minden színpadát sikerrel járta be.

— Az asszony lelke. (Fern Andra az Apollóban.) Az asszonyi lélek törékenységeiről sok szó hangzott el már, de kevésnek volt olyan mély hatása, mint annak a megkapó drámának, amelyet szerdán mutat be az Apolló-színház. Seelhorst báró feleségének, a szelíd, türelmes Fernnek tragikumát gazdag színekkel festi ez a művészi film. A vergődő asszony nem tud megbánni férje hűtlenségével s inkább a nyomort, a nélkülözést választja, sem hogy továbbra is megmaradjon megaláztatott helyzetében. A sors nem igazságos vele szemben: megpihenést csak a halárhoz a számára. Fern Andra csodás művészetének minden tulajdonságával ruházta fel a katvériát járó asszony alakját, akinek vonalait fenomenális játékával beleviszi az ember emlékezetébe. Rög volt ilyen hatalmas társadalmi dráma a mozik műsorán. Az Apolló-színház a fővárosi mozi-színházakkal egy időben mutatja be a művészi képét. Ezenkívül még egy három távonásos matolságos bohózat: „Teddy, a betörők királya” kerül bemutatásra a szerdai új műsorán. 3

— A Solymosi köpvásár bezárása. A Solymosi-féle köpvásár, mely a legismertebb magyar festőművészek több, mint 300 képet tartalmazza, e hó 15-en özvevényül zárult. A kiolcsón akar állandó műbeesési bíró, eredeti képekhez jutni, használni s a rendezésekre álló rövid időt a vasárnapi.

— Az Erzsébet mozgószínház vasárnap szenzációt keltő stábert mutat be közönségnek. A vörös torony, szenzációs színmű 3 felvonásban, melyben az emberek egymás iránti gyűlöletét látjuk. A főszerepet a világhírű szép Carlo Wieth játssa. Ezenkívül egy igen kedves és szellemes vígjáték sláger is van műsorán: Öreg ember nem vén ember, amelyben látjuk, hogy az öreg szív is oly lobbanékony, mint egy fiatal. Legközelebb: Győzelem a muzsika horda fölött. Kelet és nyugat harca, szenzációs háborús sláger. 171

Szerb komitácsik rablóbandája.

(Az aradi vár szökevényének v. a. m. a.)

Arad, március 7.

Megírtuk már, hogy a temesvári törvényszék fogházába beszállítottak egy szerb internáltat, aki az aradi várból szökött meg és Temes megyében bujdosva meggyilkolt egy öreg erdőőr. A vizsgálóbíró előtt derült ki, hogy a szökevény szerb néhány még eddig kézre nem került társával együtt garázdálkodott.

Nedelkovics István, a megszökött komitácsi, aki eleinte — talán azért, mert nem tudta magát megértetni, vagy mert nem értette világosan a hozzá intézett kérdéseket — Richti Ignác erdőőr meggyilkolását egészen magára vállalta, most akként tett vallomást, hogy a gyilkosságot harmadmagával követte el. Két büntérsa ugyancsak megszökött internáltak.

Nedelkovics Koprica szemendriai járási községből való, sohasem volt katona, de mint komitácsi, a háboru elején részt vett a harcokban. Muitt ében sokadmagával a mi katonáink elfogták és mint internáltat, az aradi várba hozták. Nedelkovics itt egyre szökösen tört a fejét a több társával össze is beszélt, hogy mi-helyt lehet, megszökönek. Február 12-én a Maros mellett egy erdőben fairással voltak az internáltak elfoglalva s mikor este visszakeríték őket, Nedelkovics észrevétlenül kivált a csapatból és egy fa mögé bújt. A csapat elhaladt mellette s ő ott maradt. Hajnalig várt, hogy mutatkozik-e még valamely társa, de egy sem jött. Négy napon át egyedül bolyongott az erdőben, mikor egyszerre két szerb emberrel találkozott. Azok elmondták, hogy Jagodinából valók, Magyarországon voltak internálva, de megszöktek. Hogy honnan szöktek meg, azt nem mondták. Egyiküket Jankovics Péternek, a másikat Pavlovics Mihánnak hívták. Ettől kezdve együtt jártak az erdőkben. Ha valamely községhez közeledtek, elváltak és három oldalról mentek a községbe, ott élelmiszert koldultak s azt aztán a községben kívül megosztották egymás között. Jártak Temesvárléssd, Hidegkut, Lippakeszi, Másiak és Saroltavár községekben.

Múttan azonban a folytonos erdőben való bolyongást oltalannak találták, elhatározták, hogy pénzt szereznek és ezzel aztán elhagyják Magyarországot. Megbeszélték, hogy a legelső embert, akivel találkoznak, ha pénzt sejtjenek nála, megölik. Szombaton, február 26-án este elérkeztek a buzádi erdőben lévő Hámosvölgy erdőréssz erdőháza alá, melyben a hetven éves Richti Ignác teljesen egyedül lakott. A házban világosságot láttak. Az erdőőr már le volt vetkőzve és aludni készült menni. Jankovics betörte a konyha ablakát, azon benyúlt, kinyitotta az ablakot és bemászott a házba. Kevés idő múlva kinyitotta társai előtt a pítvarajtót, mire mindtárman benatoltak abba a szobába, melyben Richti Ignác az ágy szélén ült. Onnólítottak eleje és pénzt követeltek. Mivel csak szerbül tudtak, így szóltak:

— Koruna, koruna!

Az erdőőr, úgy látszik, értette beszédjüket, mert azt felelte szerbül:

— Nema. Nincsen.

RUGGYANTABÉLYEGZŐ ES VESNOK MŰINTÉZET

SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ-UTCA 3.

Mivel azonban tartott a három szerbtől, akik öklükkel fenyegették, felkelt, szemére tette eseművegét, kivette a párna alól a mal-lényét, azt magára vette és kivette abból a pénzt. A pénzen a rablók azonnal megosztozkodtak. Mindegyikre jutott 23 korona. Azután megragadták az öreg embert a miközben Jan-kovics a lábait, Pavlovics a kezét fogta le, Nedelkovics egy, a szobában talált fejszét a mellére illesztett és úgy vitték a magával te-hetetlen embert az erdőház elé. Ott mind-ezgyükük kettőt-kettőt ütött a balta fokával Richti mellére, amittől az eszméletét veszítette. Aztán bedobták az öreg embert, aki akkor még élt volt, az erdőház melletti kutba.

Majd újra visszatértek az erdőházba, ott krumplit sütöttek maguknak, káposztát és ke-nyeret ettek a megosztozkodtak Richti holmijén. Az erdőőr ruháit Nedelkovics mindjárt fel is vette, mert az ő ruhája volt a legrosszabb. A többiek csak apróbb holmikat vittek el. Ne-delkovics saját ruháit az erdőben rejtette el, ahol azokat később meg is találták. Reggelig időztek az erdőházban, aztán három irányban indultak el a megbeszéltek, hogy este megint találkoznak. Nem találkoztak azonban a Ne-delkovics máig sem tudja, hogy Jankovics és Pavlovics hová lettek.

Este meghalt egy erdőben és reggel a közelben gyakorlatozó katonák elfogták.

Breuer György erdőőr, akit egy szerb szö-kevény szombaton délelőtt szintén megtáma-dott, az erdőben talált ruhákat felismerte, mint támadója ruháit. Ebből világos, hogy Breuer támadója ugyancsak Nedelkovics volt. Breuer

szembesítése Nedelkovicsal a napokban fog megtörténni. Ugyanosa a napokban fog ki-szállani Sarga József temesvári vizsgálóbíró a helyszínére, anová kikísérteti Nedelkovicsot is, hogy mutassa meg, hogyan követték el a gyil-kosságot a hogy hová rejtette el a ruháit.

NEMZETI SZINHÁZ

Szerdán, 1916. évi március 8-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Bajos ismeretlen.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 oraker.

Felolvas szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Akác- és Gleditschia-

csemeték legolósóbban kapha-
tók DOBOS IMRE
ny. főszolgabíró utóda DOBOS
LÁSZLO faiskolájában Kőtaj,
(Szabolcsmegye.) — Árjegyzék ki-
vántatra ingyen küldetik. 1069

* Az ezen rovat alatt közölttekert nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZINHÁZ

Március hó 8., 9., szerdán és
csütörtökön

III. Fern Andra sorozat:

Az asszony lelke

Társadalmi dráma 4 felvonásban.

Főszerepben: Fern Andra.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Magyar gyógybörök

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző
gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne
a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer,
finom fűszeres ízű, zson-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomorbetegnek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
vaiva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehezen beszerezhető Acidoi pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

A szájuég desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlésénél, amely különösen gyermekeknél rendki-
vüli fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem
nélkülözhető a **Formodor tabletták.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreg desinfiálja, utóke-
lgen kellemes. Ara egy porcellán-
szelencének 60 fillér.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a vi-
lághírű „Krovil” korpa-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

mentli szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

Gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Magyar királyi államvasutak.

48145—1916. F. IV. szám.

Arverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Állomások	állomáson 1916. március hó	28-án.
Arad	"	14-én.
Békéscsaba	"	28-án.
Brassó	"	20-án.
Budapest—Józsefváros	"	29-én.
Budapest dunapart teher p. n.	"	22-én.
Budapest nyugati pályaudvar	"	21-én.
Debreczen	"	21-én.
Eszék	"	14-én.
Fiume	"	24-én.
Győr	"	22-én.
Kassa	"	17-én.
Kolozsvár	"	28-án.
Losonc	"	27-én.
Miskolc	"	24-én.
Nagyszeben	"	29-én.
Nagyvárad	"	16-án.
Pápa	"	24-én.
Pécs	"	20-án.
Pozsony	"	28-án.
Sátoralja-Ujhely	"	30-án.
Szabadka	"	16-án.
Szatmárnémeti	"	15-én.
Szeged	"	28-án.
Szolnok	"	15-én.
Temesvár Józsefváros	"	17-én.
Ujvidék	"	30-án.
Zágráb	"	27-én.
Kaposvár	"	

Budapest, 1916. évi február hó 21.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjazatik).

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára **2 korona 50 fillér.**

Fagydaganganatok

elmulasztására, fagy viszketegség biztos megszüntetésére legjobban szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek. ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara **2 korona.****Szőrvesztő-Depilator.**

El kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással **1 korona.**

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Vöröshagyma, fokhagyma, dug-hagyma, hagymamag, zöldségáru

kisobb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :: Arak kérdezősködésre. :: Jókarban levő használt jute-zsákok **eladó.**

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

298

Hirdetmény Németországból.**23.000 pár különféle**

gyermek-, leány-, női- és férfi jó minőségű (bőr anyagból készült) legújabb divatu

cipőt vettünk

és ennek egy része már megérkezett, az eladást e hó 6-án kezdjük rendezés polgári árakban. 181

CIPŐTÖZSDE

Telefon 10—44. :: Andrassy-ut 22.

ARADI NYOMDA R. T.**ARAD,****József főherceg-ut 22. szám.****TELEFON 151. SZ.****A nyomda**

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványt és pedig:

levélpapírt,

borítékot,

számlát,

memorandumot,

jegyzéket,

cégekártyát,

árjegyzéket,

levelezőlapot,

továbbá:

falragaszt,

röplapot,

könyvet,

valamint:

eljegyzési értesítőt,

esküvői meghívót,

névjegyet,

gyászjelentést,

belépti jegyet, stb.

izléses és csinos kivitelben, méltányos árban.

A könyvkötészet

elvéllal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.

Apró hirdetések.

Judnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

„Kedélyes”-nek
levele van a kiadóhivatalban „Melancholikus”-tól. 1881

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdaságban
raktárnoki vagy kúcsári állást keres hadmentes egyén, beszél 5 nyelvet. Cím a kiadóban. 1885

Férfi szabász,
elsőrendű munkász, ki évekig Berlinben volt, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1888

Állást keres
egy leány, ki a fűszerszakmában teljes jártassággal bír. Cím a kiadóhivatalban. 1842

Gyakorlott,
önálló munkakör betöltésére alkalmas józanélettű, szorgalmas írónok, ügyvédi vagy közjegyzői irodában alkalmazást keres. Csak magyarul beszél. Cím a kiadóhivatalban. 1258

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligens
magyar gyakorlott gyermekkeresztendő, 23—30 éves korban, ki hosszú, elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, 8 éves leánya mellé 10 éves fiát felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1887

Mindenek szakszemé
és egy szobaleány éves bizonyítványokkal 10 családnál felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 1837

Helybeli részvénytársaság
keres azonnali belépésre jömeg-jelenésű irodaszolgát és pénzeszedőt, ki legalább 200 korona óvadékkal rendelkezik. Lehet rok-kant katonája is. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Pénzeszedő” jel-igére küldendők. 1827

Ugyes mindenek
20—25 éves, lehetőleg árva, ki jól főz, a szobaleányi teendőket is érti, magános nőhöz Budapestre felvétetik. Je. entkeshet d. u. 4—6 óráig Csiky Gergely-utca 10. szám. 191

Irodai gyakorlattal bíró
kisasszony alkalmazást nyer Dr. Deutsch István ügyvédi irodájában Hermann-palota. 1841

Fiatal segéd,
lehet úri vagy női divat szakmából, felvétetik Neumann M. ruhatelepén Arad. 1848

Koostsok
keresnek a Vacuum Oil Company részvénytársaság petroléum szállító kocsihoz havil 140 korona fizetéssel azonnali belépésre. Hadmentes, írni, olvasni tudó, józanélettű egyének jelentkezhetnek Batthyány-utca 10., földszint. 1818

LAKÁST KERESNEK.

Keresek bérbe
azonnala 8 szobás kisebb magán-házat, lehetőleg a központ közelében. Ajánlatok „Magánház” jel-igére a kiadóba kéretnek. 1828

Május 1-re
a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

KIADÓ LAKÁS.

Modern
8 szobás lakás, május 1-re kiadó Kasza-utca 6—7. szám alatt. 1889

Május 1-re
2 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel és kerttel kiadó Demeter-utca 85. Bővebbet Plakóta-gyár, gróf Tisza István ut 28. 1840

Egy szép
butorozott szoba azonnal kiadó Fábán Gábor-utca 11. szám. 1844

Három utcai,
4 udvari szobából álló lakás Andrassy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házimesternél.

Magános ház
virágos kert és parkírozott udvarral azonnal, esetleg május 1-re kiadó. Bővebbet Gyár-utca 21. szám. 1251

Andrassy-tér 8. sz.
alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnala kiadó. Bővebbet a házimesternél.

ÜZLETEK.

Eladó
Pécska-ut 6. szám alatti jóforgalmu vendéglő, vendégszobákkal együtt. 1832

Egy jóforgalmu vendéglő
elszámolásra átadó, 800 korona óvadékkal. Cím a kiadóhivatalban. 1820

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó
egy nyolcas kazán után vontató eke. Török Pál, Tornya. 1834

Modern, finom és olcsó
levélpapírost Pichlernél Szabadság-tér 1. kaphat. 611

Száraz házi szappant,
bármily mennyiséget, megvételre keresek. Rostás Sándor, Kisjenő-Erdőhegy. 1145

KÜLÖNFÉLE.

Igás
szekérrel fuvarozást elfogad. Telefon 747. 1224

Az angol
fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hehs—Földesféle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Az Anusol
aranyér kupokat mindenben pótolják a Haemoroidai kupok, azonos összetételűk folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 3 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

**Rózsaburgonya,
Házi-szappan,
Zöldség,
Vöröshagyma,
Zsir, szalonna**
kapható (waggontételenként előnyös árajánlat) 641

Kalmár Endre
cégnél
Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyetelefon 670.

A drága fűtőanyag
mellett sokat megtakarítunk,
ha a tüzelésnél

**olcsó
hulladék papírt**

használunk. Ilyen
hulladékpapír kb.
50 kilós bálikban
csomagozva kap-
ható: báliként
2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Arad-Ujmikelakán
villanyerőre

ládagyárat

rendeztem be, hol négyféle nagyságu

tábori postaládát

szegezettlenül, 10 ládánként köte-
gelve, állandóan raktárra készítek
s viszontelárusítóknak jutányosan,
prompt szállítok. — Minden más
mértű ládát, méretutáni meg-
rendelésre, legjutányosabban száll-
lítok és kívánatra árajánlattal szol-
gálok. 1291

Braun Adolf

ládagyár és fakeskedés

Arad—Ujmikelaka.

Telefon Arad 572.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönség tudomására hozni, hogy

uri és női

cipő-üzletemet

Weltzer János-u. 6.

(a főposta mellett)

ismét megnyitottam,

hol mindennemű javításokat el-
vállalok és cipőket megrendelésre
a legszebb kivitelben készítek.

Kérem továbbra is a nagyér-
demű közönség szíves pártfogását.

Nyiri Csátár

uri és női cipész. 1883

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyisintén
régiségeket vesz és elad

Losonczi Lajos

órás és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Andrassy-tér 8. számu

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének al-
kalmas — azonnala

k i a d ó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.